Vervoer van gevaarlijke stoffen spoor

- Transport
- Regelgeving
- Knelpunten
- Toekomst
- Mogelijke oplossing
- Lobby

10 mei 2022

DORDRECHT

Positie Dordrecht in spoorgoederen netwerk

Betuweroute: Rotterdam – Emmerich
Brabantroute: Rotterdam – Venlo
Zeeuwse lijn: Vlissingen –Moerdijk - Zwijndrecht (Kijfhoek)

Belang tracé Dordrecht – Zwijndrecht (1)

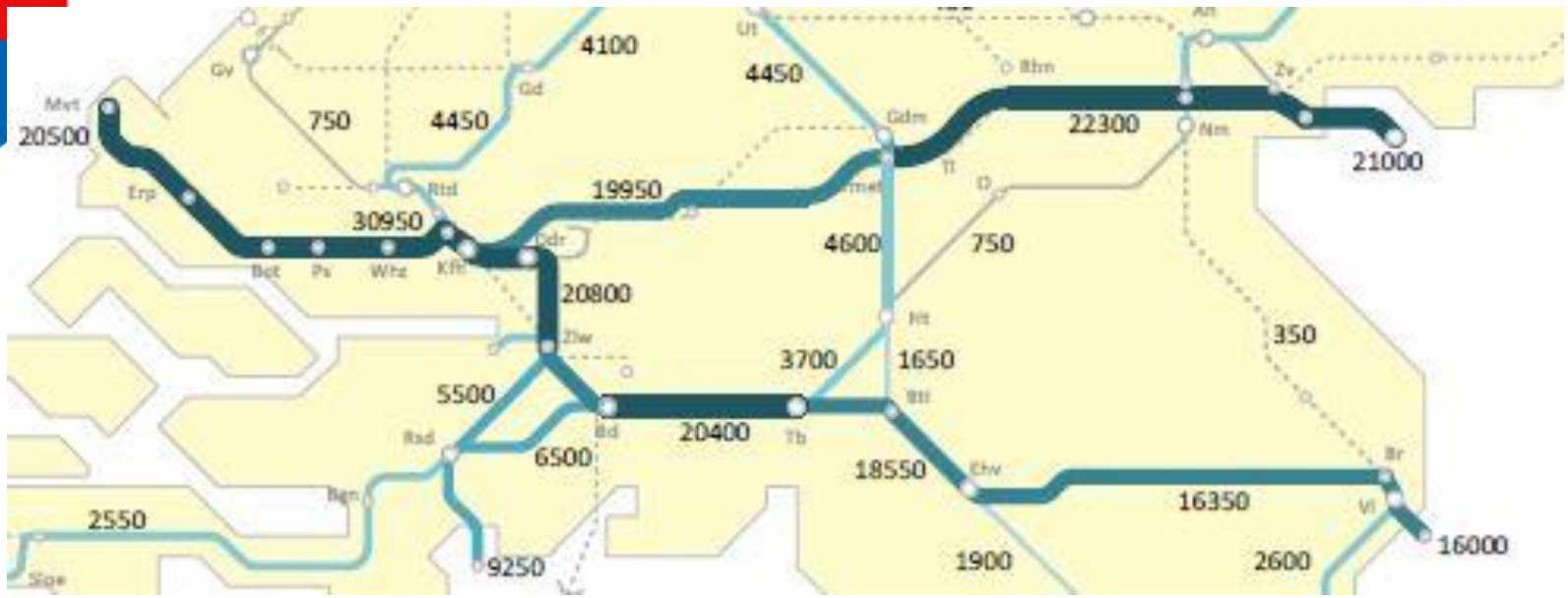

Passerende goederentreinen per jaar (2020)

Belang tracé Dordrecht – Zwijndrecht (2)

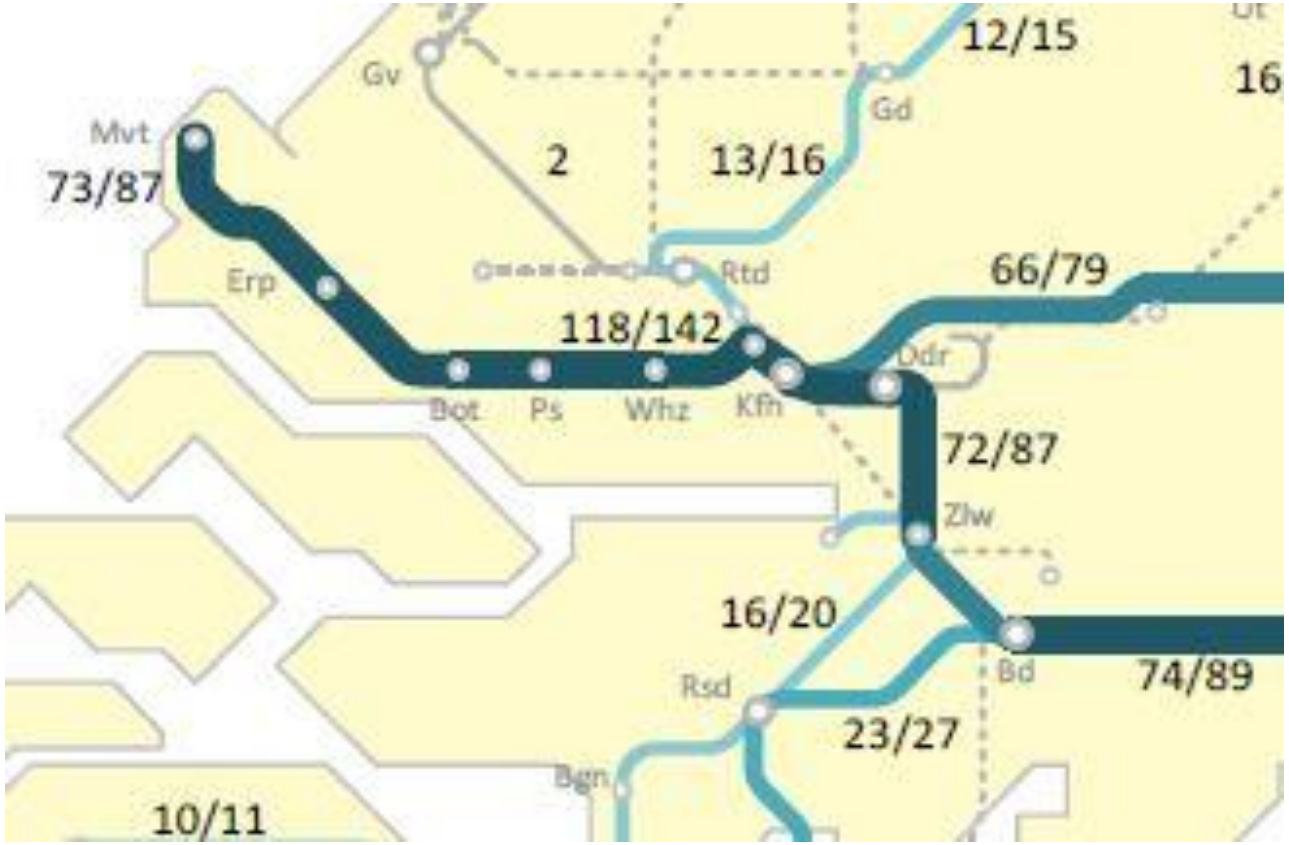

Passerende goederentreinen per dag (2020)

Conclusie: er rijden meer goederentreinen door Dordrecht dan over de Betuweroute

Belang tracé Dordrecht – Zwijndrecht (3)

Gevaarlijke stoffen 2019-2020

Ketelwagen eenheden tracé Dordrecht Zwijndrecht						
categorie	Brandbaar gas	Giftig gas	Zeer giftig gas	Zeer brandbare vloeistof	Giftige vloeistof	Zeer giftige vloeistof
2019	10137	1769	-	10085	1202	911
2020	8638	1563	-	8146	1158	707
Basisnet	16506	4760	50	22220	6810	1990

Ketelwagen eenheden tracé Betuweroute						
categorie	Brandbaar gas	Giftig gas	Zeer giftig gas	Zeer brandbare vloeistof	Giftige vloeistof	Zeer giftige vloeistof
2019	5985	1336	89	8025	549	691
2020	4931	538	-	8419	673	537

Conclusie: er rijden meer gevaarlijke stoffen door Dordrecht dan over de Betuweroute

Wettelijke regeling: Het Basisnet

- **Basisnet ontwikkeld tussen 2007 en 2010**
- **Inwerking vanaf 2015**
- **Doel basisnet:**

Vinden van een balans tussen Veiligheid vervoer en ruimtelijke ontwikkeling

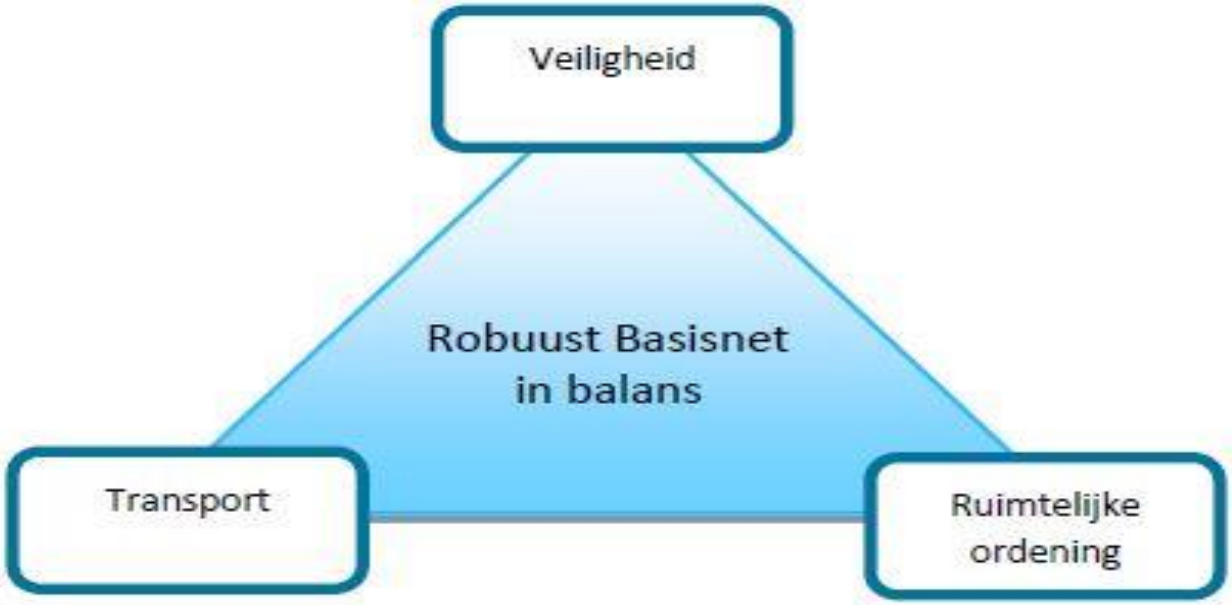

Wettelijke regeling: Het Basisnet

Basisnet gebaseerd op:

- **bestaande infrastructuur**
- **Maximaal benutten Betuweroute (routedwang)**
- **Afspraken over treinsamenstelling (BLEVE convenant)**

  (BLEVE: boiling liquid expanding vapor **explosion)**

- **Ontkoppeling tussen veiligheidseffecten van Ruimtelijke ontwikkeling en transport**

Werking basisnet voor transport

- **Transport heeft wettelijk gegarandeerde risicoruimte op basis Plaatsgebonden risico** **(Dordrecht 11-32 meter tov hart spoor)**
- **Risicoruimte gebaseerd op robuuste vervoersprognose**
- **Twee oriëntatiewaardes tbv zicht op ontwikkeling groepsrisico** **(kans op een ramp)**

Werking basisnet voor transport

- **Bij overschrijding risicoruimte maatregelen nemen (Rijk)**
- **Bij overschrijding oriëntatiewaarden maatregelen afwegen; accepteren mag ook (Rijk+ gemeenten)**

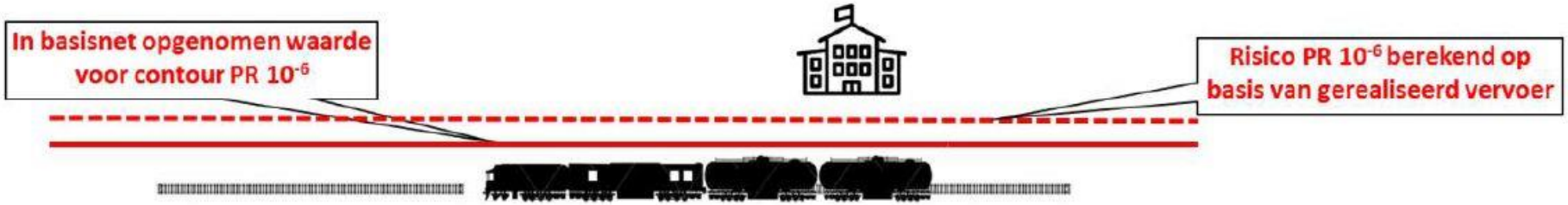

Werking basisnet voor Ruimtelijke ontwikkeling

- **Wettelijk geregeld: niet bouwen binnen de risicozone**
- **Gemeentelijk beleid: Niet bouwen binnen (Plas-)brandaandachtsgebied**
- **Bouwen binnen 200 meter: Verantwoorden groepsrisico; Gemeentelijke beleidsvrijheid**
  (omgevingsvisie 2.0 geeft richtwaarden voor onveiligheid aan)

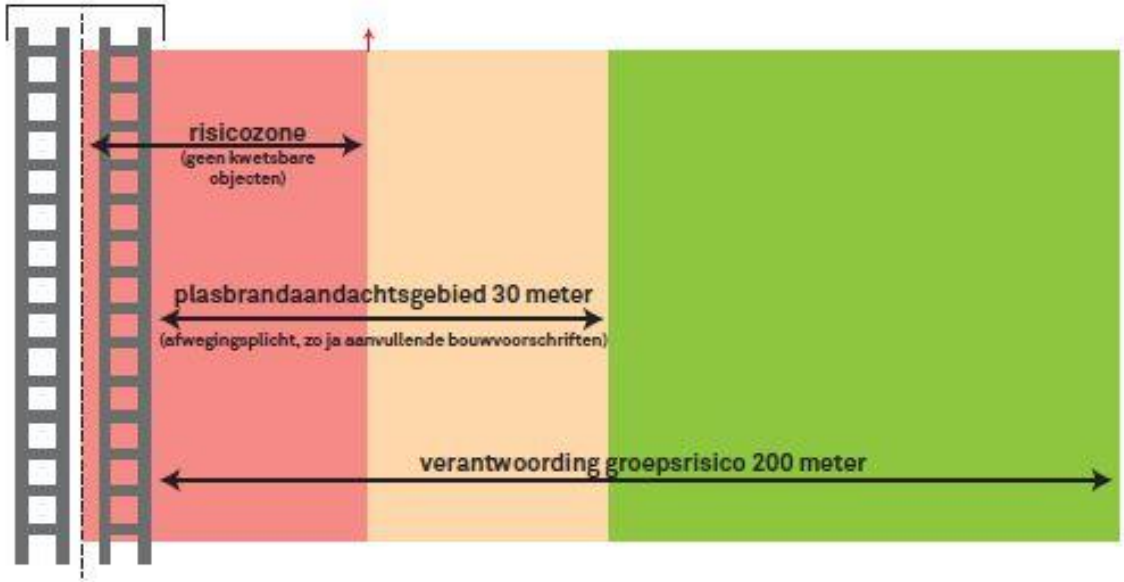

Gevolgen basisnet voor Dordrecht Knelpunt

Resultaat voor Dordrecht:

- **Aanzienlijke veiligheidswinst: factor 3**

Maar……

Groepsrisico: Dordrecht één van de drie resterende knelpunten in Basisnet

(11 maal oriëntatiewaarde groepsrisico)

2010-2020 Werken aan veiligheid

- **Project spoorzone Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid (21 maatregelen mbv subsidie Rijk)**
  - Bluswater
  - Toegankelijkheid spoor
  - Blusvoertuigen
  - Camera bewaking spoor
- **Spoormaatregelen "alles uit de kast" (Rijk)**
  - Ontsporingsgeleiding
  - Wissels verwijderen
  - Betere treinbeveiliging
  - Verbeterde wissels (eis- en verzoekwissels)
  - Betere seinplaatsing
- **Ontwikkeling Leerpark**
  - (slim ontwikkelen binnen 200 meter vanaf spoor)

De Toekomst

- **Aanleg derde spoor Betuweroute in Duitsland**
  - **Gevolg tijdelijk meer goederenvervoer door Dordrecht**
- **Uitrol nieuw beveiligingssysteem op spoor**
  - **Gevolg veiligheidsverbetering (inschatting 10%)**
- **Nieuwe prognoses vervoer gevaarlijke stoffen en Project Robuust Basisnet**
  - **Afhankelijk rijksbeleid 30% veiliger tot 70% onveiliger**
  - **Denkrichting van Rijk verschuift problematiek naar gemeenten**
- **Aanleg boog bij Meteren**
  - **Gevolg: Minder goederentreinen door Dordrecht**
- **Intensivering spoorgebruik: 50% meer goederenvervoer per spoor(beleidswens EU en Rijk)**
  - **Gevolg: winst boog bij Meteren wordt teniet gedaan**
- **Wijziging transportstromen door Energietransitie**
  - **Gevolg: Mogelijk transport van andere (meer risicovolle) energiedragers**
- **Aanleg Delta corridor (buisleiding van Rotterdam naar Chemelot en verder)**
  - **Gevolg: mogelijk een modalshift spoor- buis**

Conclusie

- **Goederenvervoer per spoor door de stad is blijvend en de hiermee gepaard gaande problematiek (risico’s, geluid en trillingen) ook.**

- **Robuust Basisnet gaat problematiek niet oplossen**

Oplossing

Dedicated goederenlijn buiten de steden Dordrecht en Zwijndrecht om of in een tunnel

- **Onderzoek uit 2009 in opdracht van Drechtsteden laat zien dat een tunnel oplossing mogelijk is.** **(door Grondmij)**

- **Nieuw onderzoek 2021: Zoek een robuuste integrale oplossing voor stedelijke ontwikkeling in het licht van groeiend spoorvervoer van (gevaarlijke) goederen**
  (door Ecorys en Berenschot)

Probleemanalyse, ambities en strategie

Probleemanalyse: Het goederenvervoer per spoor beperkt, gezien de daarmee gepaard gaande veiligheidsaspecten, de mogelijkheden in Dordrecht en Zwijndrecht voor verdergaande stedelijke ontwikkeling ten behoeve van wonen, werken en het personenvervoer

Ambities en strategie: de ambities in Dordrecht en Zwijndrecht zijn zowel gericht op de eigen behoefte aan het verbeteren van de veiligheid en de stedelijke ontwikkeling als op het bijdragen aan landelijke en internationale ambities voor het goederenvervoer per spoor

Oplossingsrichtingen

Buitenom West

Stedelijk

Buitenom Oost

Oplossingsrichtingen: een groot aantal varianten in het studiegebied is in ogenschouw genomen. Uiteindelijk zijn drie hoofdvarianten overgebleven, een variant ten westen van de Drechtsteden, een variant ten oosten van de Drechtsteden en een variant in stedelijk gebied waarbij ook nog een subvariant met de A16 ondergronds meegenomen is

De effecten

	Kosten	Verstedelijking	Veiligheid	Overwegingen
Buitenom West	-	+	+ + +	Aansluiting Kijfhoek problematisch
Stedelijk	- -	+	+ +	Nog onvoldoende kansen voor verstedelijking
Stedelijk A16	- - -	+ + +	+ +	Bundeling biedt kansen, wel duur.
Buitenom Oost	- -	+	+ / -	Capaciteit Sophiatunnel. Route via Sliedrecht

De effecten: de stedelijke variant waarbij ook de A16 ondergronds gebracht wordt levert verreweg de beste effecten voor de verstedelijking op. De varianten Buitenom kennen beide beperkingen die realisatie vrijwel onmogelijk maken. Op voorhand leveren de varianten geen positief beeld in termen van baten en kosten.

Lobby

- **De oplossingsrichtingen staan niet op de spooragenda van Rijk en bedrijfsleven**
- **De oplossingsrichtingen passen binnen de spoorvisie van de Samenwerkende gemeenten Brabantroute**

Lobby langs 3 sporen

Spoor 1 Basisnet Goederenvervoer

- Continu aandacht voor de verhoogde waarden traject en overschrijdingen
- Relatie met de stedelijke ontwikkeling van Dordrecht
- Gericht op I&W en Tweede Kamer
- Samen met de Brabantse steden
- In goede afstemming met HBR

Lobby langs 3 sporen

Spoor 2 : Dedicated goederenlijn

- Nader onderzoek/MIRT
- Alliantie bouwen met partners (HBR, Spoorvervoerders, Brabantse steden, Bedrijfsleven)
- Gericht op I&W en Tweede Kamer

Lobby langs 3 sporen

Spoor 3 : Dedicated goederenlijn Europa

- Positionering van Dordrecht i.r.t. Europees spoorwegvervoer en de Brusselse ambities
- Alliantie bouwen met partners in Europa (Eurocities, Polis)
- Gericht op DG/MOVE, Commissaris, EP